

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre . 12.— P
Félévre . . . . 6.— P
Negyedévre . 4.— P

A hirdetési díj mm-
ként 24 fillér és előre
fizetendő. — Szöveg
közt ennek duplája.

Intézmények, vállalatok
és kereskedelmi cé-
geknek évi . 24.— P

FOGADÓ

MAGYAR VENDÉGLŐS

A „KORCSMÁROS” ROVATTAL

Szerkesztőség
és kiadóhivatal
BUDAPEST,
VI, CSENGERY U. 51.
I. emelet 7.
TELEFON: 118-898.

Magyar kir. postata-
karékpénztári csekk-
számla száma 38.990.

Lapmegjelenés:
minden hónap 1-én
és 15-én.

A MAGYAR SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK ÉS KORCSMÁROSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE
A VASUTI VENDÉGLŐSÖK ÉS A BUDAPESTI KORCSMÁROSOK SZAKOSZTÁLYA HIVATALOS KÖZLÖNYE
A FOGADÓS-, VENDÉGLŐS-, KORCSMÁROS- ÉS KÁVÉSIPAR, IDEGENFORGALMI ÉS BORGAZDASÁGI ÉRDEKEKET KÉPVISELŐ LAP

Készülünk az Országos Kongresszusra!

— Felhívás az összes szakosztályok, ipartársulatok, szakcsoportok és szakmai alakulatok elnökségeihez. —

Az Országos Szövetségünk idei kongresszusát augusztus hó második felében, a Szent István ünnep utáni héten rendezi. Húsz év után ez lesz az első kongresszus, amelyen a felvidéki visszacsatolt területéről és a visszatért Kárpátalja kartásai is részt fognak venni és bekapcsolódnak az anyaországban lakó kartársaknak a szakma érdekében folytatandó munkásságába.

Felkérjük a m. t. elnökségeket és minden karsársat, szíveskedjenek már most az országos kongresszus sikere érdekében a toborozást megkezdeni. A kartársak tömeges megjelenésükkel eredményesen fognak tüntetni jogos kívánságaik mellett.

A vendégipar helyzete nem rózsás! A megélhetés napról-napra nehezebb lesz. Az alkalmazottainkra vonatkozó szociális intézkedések olyan súlyos terhekkel járnak, hogy azokkal csak úgy bírnak megbirkózni, hogy ha iparunk oly védelemben fog részesülni, amely a megélhetést és a szociális terhek megkeresését biztosítja. Elsősorban szükséges, hogy az ötletszerű és jutalomként kiadásra kerülő újabb üzletnyitási jogosítványok kiadása megszűnjön. Szükséges, hogy a tisztességtelen verseny és árrombolásnak intézményesen gátat vessenek. Az adózás terén is sok igazságos kívánságunk van. Kívánjuk az egyfajzas forgalmi adónak bevezetését iparunkban is.

Ha nem akarunk elpusztulni, úgy gazdasági érdekeinkért mindnyájunknak sikra kell szállni. Egykedvűen tűrni, hogy életlehetőségünket mások elvonják, gyávaság és bűn. Mi nem kívánunk lehetetlen dolgokat, mi nem kívánunk olyasféléket, amelyek az államkincstárt terhelnék. Mi csak azt

akarjuk, hogy azokkal a jogokkal, amiket a törvény iparunknak biztosít, élhessünk és ne mások gyakorolják azokat. Mint pl. a kaszinók, körök és klubok!

Mikor egzisztenciánként harcot indítunk, ebben a küzdelemben minden kartársnak részt kell venni. Aki nincs velünk, az ellenünk van!

A miniszterelnök legutóbb tartott képviselőházi beszédjében bejelentette, milyen törvényjavaslatok kerülnek nemsokára a törvényhozás elé. Ezek közül iparunkat különösen érdekli a munkáskamara felállításáról szóló törvényjavaslat, a záróra törvényhozási úton való rendezése és a szerzői jogról szóló törvény módosítása. Szövetségünk már évek óta döngeti a kapukat, hogy a zeneszerző jogdíj körüli panaszaink meghallgatásra találjanak. Most itt van az alkalom, hogy e törvény módosításánál iparunk elsősorban hangoztassa kívánságait, úgy-hogy azok meghallgatásra találjanak és a törvény módosításánál erre tekintettel legyenek.

Az Országos Szövetségünk mindent elkövet, hogy iparunk ügyeit minden fantasztikum nélkül, számolva az adottságokkal és lehetőségekkel, előbbre vigye. De ahhoz nem elég a jól elgondolt munkaterv, ahhoz szükséges a kartársak tettekre kész aktivitása, közreműködése. Mert iparunk most súlyos feladat előtt áll. Már hallatszának igen különös hangok. Itt van a bizonyos szidótörvény végrehajtása. Gondolkodtak-e már a kartársak afelett, mi fog történni, ha a megüresedő helyek betöltésre kerülnek? Vannak bizonyos szimptomák, amiről következtetni lehet; de ügylátjuk, ha idejeko-

rán nem leszünk eléggé résen, iparunkat esalódás fogja érni.

Ismételten felkérjük a szakmabelieket, mindezekről a kartársakat világo-sítsák fel és hassanak oda, hogy minden hazai városban és faluban lakó kartársak az idei kongresszuson képviselve legyen!

Továbbá felhívjuk a m. t. Elnökségeket, hogy folyó hó 10-ig akár indítvány, akár egyszerű bejelentés formájában közöljék azokat a kívánságaikat és panaszait, amely iparunkkal vonatkozásban vannak és azoknak a kongresszusi napirendre való tűzését szükségesnek látják. Az erre vonatkozó javaslatokat indokolva, az itt jelzett ideig küldjék be az Országos Szövetségünk címére. Kérjük a javaslatokat mielőbb beküldeni, mert csak úgy lehet azokat figyelembe venni és a napirendre tűzni.

AZ ORSZÁGOS SZÖVETSÉG
ELNÖKSÉGE.

Tájékoztató

a gyermeknevelési pótlékról szóló törvényes rendelkezések módosításáról.*)

A 23.400/1939. Ip. M. rendelet (Budapesti Közlöny 1939 június 2-i szám) módosította az 1938. évi XXXVI. tc. végrehajtásáról szóló 50.000/1938. Ip. M. rendeletet. A rendelet június 2-án lép hatályba. Fontosabb rendelkezései a következők:

Mi nem változott?

Az új rendelet nem változtatja meg az alaprendeletnek és a törvénynek azt az intézkedését, amely szerint gyermeknevelési pótlékra az iparban (kereskedelemben), valamint bányászatban és kohászatban foglalkoztatott munkavállalók közül csak a napszamos, munkás, szolga (altiszt) iparos-

*) A családi munkabéi fizetésre kötelezett vendégipari üzemek tulajdonosainak különös figyelmébe ajánljuk ezen közleményünket.

Popper Borpincészet Részvénytársaság

Alapított 1869.

Budapest-Kőbánya, Előd ucca 8.

Telefon: 1-484-62, 1-484-61.

Az 1922. évi országos szőlő- és borgazdasági kiállításon aranyéremmel kitüntetve.

Válogatott uradalmi fajborok.

Kérjen saját érdekében árajánlatot.

segéd és más hasonló alkalmazott jogosult, ha saját magának, vagy házastársának törvényes, törvényesített, örökbefogadott, eltartásra kötelezett házasságon kívül született gyermeke van. Nem jogosult tehát a tisztviselő, kereskedőseged és tanonc. A fenti munkavállalók közül is csak azok jogosultak a gyermeknevelési pótléokra, akik olyan vállalatnál vannak szolgáltatásban, amely a *fenti kategóriákban eső alkalmazottakból* évi átlagban legalább huszat foglalkoztat. Ahol tehát az új rendelet „alkalmazottról” beszél, a fenti felsorolt alkalmazottakat kell érteni. (18. §.)

Nem történt tehát változás abban sem, hogy csak a fenti alkalmazottakból legalább huszat foglalkoztató vállalatok esnek a gyermeknevelési pótlékokról szóló rendelkezések alá.

Mi változott?

1. *Megváltozott a szakmai családpénztárak számadási éve.* A szakmai családpénztárak számadási éve ezentúl a naptári évvel esik egybe, azaz január 1-től december 31-ig tart. A most folyó és a régi rendelet szerint június 30-án záruló számadási év tehát meghosszabbodik; a kivetett járulékokat az új rendelkezések figyelembevételével revideálják és az eddig teljesített befizetéseket az új kivetések jogerőre emelkedéséig előlegként kezelik. Ameddig tehát az új kivetés meg nem érkezik, mindenkinek az eddigi kivetés alapján kell a járulékokat fizetnie.

A kivetésekről szóló fizetési megahagyást 1940-től kezdve április 1-ig fogják kikézbessíteni, addig tehát január 1-én, vagy fellebbezés esetén április 1-én az előző évi kivetés alapján előlegképpen kell a fizetéseket teljesíteni.

2. *Megváltoznak annak a megállapítására vonatkozó szabályok, hogyan kell tisztázni, vajjon a vállalat a törvény hatálya alá tartozik-e vagy sem?* Az újrendelet szerint a törvény hatálya alá esik minden olyan vállalat, mely a megelőző naptári évben (1939-re nézve tehát az 1938-as naptári évben) legalább 150 napon át húsz, a fenti kategóriába tartozó munkást foglalkoztatott. Ebben a létszámban *férfiakat és nőket teljes számban* kell figyelembe venni és össze kell számítani mindazokat az ilyen beszámítható alkalmazottait, akik a vállalatnak központi irodájában (pl. kézbesítő, takarító stb.) és ugyanahhoz az ipari ághoz tartozó üzemeiben vagy üzleteiben bárhol az ország területén foglalkoztatást nyerne. Hozzá kell számítani az olyan iparüzemeket is, melyeket a vállalat nem külön iparigazolvány alapján (hanem pl. munkaegyesítés alapján) tart fenn, még ha ez az üzem más iparág körébe esik is.

3. *Megváltoztak a járuléki kiszámítására s ezzel összefüggésben az átlagos munkáslétszám megállapítására vonatkozó szabályok.* Az előző évi átlagos munkáslétszám kiszámítása ezentúl úgy történik, hogy a rendelkezések hatálya alá eső munkavállalók által munkában töltött napok összegét

összeadjuk és az összeget 300-al osztjuk. A hányados az évi átlagos munkáslétszám. Minden megkezdett munkanapot teljes napnak kell számolni, továbbá be kell számítani a fizetés szabadság napjait is. A létszámban azonban külön kell venni a férfiakat, akiket teljes számban kell számbavenni és külön a nőket, akiket *csakis ebből a szempontból* kétharmadrész erejéig kell számba venni, a számításnál pedig kéttizedes pontosságig kell elmenni. Célszerű tehát az évi átlagos munkáslétszámot külön a férfiakra és külön a nőkre kiszámítani. Ezt a létszámot kell szorozni az iparügyi minisztérium által évenként március hó 10-ig kihirdetett járulékegységgel és akkor megkapjuk a vállalat által fizetendő hozzájárulás összegét. Pl. évi átlagos munkáslétszám 1938-ban 21 férfi és 6 nő, akkor a járulékegységet 25-tel kell szorozni, mert a 21 férfi teljes számban, a 6 nő csak kétharmad részben, tehát csak 4 nő jön számításba.

4. *Hogyan számolnak a csak csonka számadási évvel bíró vállalatok.* Azoknál a vállalatoknál, amelyek a számadási évet megelőző évben alakultak, a csonka évnek átlagos munkáslétszámát úgy kell kiszámítani, hogy a fenti kategóriába eső (beszámítható) alkalmazottak munkában töltött napjait annyiszor 25-tel osztjuk, ahány teljes naptári hónapot a vállalat az év végéig dolgozott. Pl. ha az üzem 1938 augusztus 13-án indult és a tekintetbe jövő alkalmazottak által december 31-ig teljesített munkanapok száma 3000, akkor ezt a 3000-et 4x25-tel, azaz 100-al kell osztani, tehát az átlagos munkáslétszám 30. Ebben a számban természetesen külön kell választani a fentiek szerint a nőket és a férfiakat. Ha tehát van 20 férfi és 10 nő, akkor a szorzószám 20 plusz 6.66 lesz, azaz 26.66, ezt kell a járulékegységgel megszorozni.

5. *Módosultak a munkaadó adatszolgáltatási kötelezettségére vonatkozó előírások.*

a) Minden munkaadó, aki vállalatában az év folyamán legalább 120 napon át 20 vagy több tekintetbe jövő, vagyis beszámítható alkalmazottat foglalkoztatott, köteles a következő év január 20-ig az Államnyomdától (I. Országház ucca 3.) beszerzett hivatalos lapon bejelenteni az ott feltett kérdésekre vonatkozó adatokat. Az ilyen bejelentésre tehát az a munkaadó is kötelezve van, aki egyébként pl. nem esnek a törvény hatálya alá, mert nem foglalkoztatott legalább 150 napon át 20 vagy több tekintetbe jövő alkalmazottat.

Ezt a bejelentést 1938-ra nézve kivételesen 1938 június 22-ig kell megtenni a szakmai családpénztárnak.

b) Minden hónap 5-ik napjáig be kell jelenteni a gyermeknevelési pótlékra jogosult azoknak a munkavállalóknak a nevét, jelzőszámát és munkateljessítményük hetenkinti mennyiségét (munkanapok számát), akiknek munkaviszonya az előző hónapban

PÁLYÁZAT.

A Gyomai Központi 48-as Olvasókör 1939. évi július 26-tól több évre a város központjában, forgalmas helyen levő vendéglőjéhez képesítés-sel bíró üzletvezetőt alkalmaz. — A vendéglő áll 4 helyiségből, hozzátartozó lakásból és mellékhelyiségekkel. A korlátlan italmérés kiterjed az Olvasókör összes helyiségeire. *Pályázati határidő 1939. évi július hó 10.*

Bővebb felvilágosítással irásban is szívesen szolgál az Olvasókör elnöksége. A régi szerződés is megtekinthető az Olvasókör Kossuth Lajos ucca 3. szám alatti helyiségében.

megszűnt, továbbá azt a körülményt, hogy a munkavállaló hibájából szűnt-e meg. (Ő mondott-e fel, vagy azonnali hatályú felmondásra okot szolgáltatott). Ezzel kapcsolatban, ha az előző hónapban a munkaviszony az alkalmazott balesete, betegsége miatti keresetképtelensége, vagy katonai szolgálata miatt szűnt meg, (mikor is neki t. i. a szakmai családpénztár tovább folyósítja a gyermeknevelési pótlékokat), a munkaadó köteles felszólítani alkalmazottját, hogy ezekre a körülményekre nézve szerezzen be igazolásokat és ezeket az igazolásokat a munkaadónak a munkaviszony megszűnésére vonatkozó bejelentéssel együtt kell eljuttatnia a szakmai családpénztárhoz. Fontos újítás, hogy ilyen, a munkaviszonyt ugyan megszakít, de a gyermeknevelési pótlékra továbbra is jogosító keresetképtelenségnek számít a szülést megelőző és követő keresetképtelenség is.

c) *Minden bérfizetési időszak végét* (tehát minden bérhét vagy bérhónap végét) *követő 15 nap alatt* be kell jelenteni a fentemlített úrlapon az illető bérfizetési időszak tartama alatt foglalkoztatott tekintetbe jövő alkalmazottak és teljesített munkanapjaik számát. Tehát pl. a június 12-től 17-ig terjedő bérfizetési hétről július 1-ig kell ezt a bejelentést megtenni.

d) *Minden év november 30-ig* köteles bejelenteni a munkaadó azt, hogy a következő naptári évben előreláthatólag nem fog a törvény hatálya alá esni, mert nem lesz összesen 150 olyan munkanap, amely alatt 20 vagy több beszámítható alkalmazottat foglalkoztat a folyó évben. A bejelentéshez csatolni kell a gyermeknevelési pótlékok élvező munkavállalók jegyzékét név és jelzőszám szerint. Ezt a körülményt a bejelentéssel egyidejűleg, tehát november 30-án alkalmazottaival is közölni köteles a munkaadó. Ha a munkaadó úgy látja, hogy a következő évben nem fog a törvény hatálya alá esni, akkor az a) pont alatt ismertett bejelentést nem január 20-ig, hanem január 3-ig kell megtenni és a szakmai családpénztárból január 8-ig, fellebbezés esetén az Országos Családpénztártól január hó 31-ig értesítést kap arról, hogy továbbra is a törvény hatálya alá tartozik-e vagy sem. Ebben az esetben a január hónapban

nem köteles előleget fizetni hozzájárulására és ha a törvény hatálya alól való kiesésekor követelése van a szakmai családpénztárnál, ezt neki 8 nap alatt a pénztár köteles visszafizetni.

Be kell jelenteni a munkaadónak 1939 június 15-ig azt a körülményt, hogy bár az 1937. évi átlagos munkalétszám alapján a törvény hatálya alá tartozott, az 1938. évi adatok alapján nem tartozik alá. Ehhez a bejelentéshez is csatolni kell a gyermeknevelési pótlékban részesülő munkavállalók jegyzékét név- és jelzőszám szerint. Az ilyen munkaadó azonban 1939 június 30-ig a törvény hatálya alatt marad és csak ettől kezdve nem köteles járulékot fizetni.

e) Fontos tudnivaló, hogy a munkaadó tartozik továbbítani mindazokat a bejelentéseket is, amelyeket a munkavállalónak kell megtennie. Ilyen elsősorban az, hogy a munkavállaló köteles bejelenteni azt, hogy egyik hónapban nem állott a törvény hatálya alá eső vállalatnál munkaviszonyban, vagy ha állott, havonként 15 napnál kevesebb, vagy hetenként 3 napnál kevesebb munkaideig, tovább, hogy ez a hiány esetleg betegség vagy baleset miatti kereséktelensége, katonai szolgálata, vagy munkaalom hiánya

miatt következett be. A betegség vagy baleset miatti kereséktelenséget hatósági orvosi, vagy az OTI bizonyítványával, vagy a kezelést végző kórház, klinika stb. bizonyítványával kell igazolni. Azt a körülményt, hogy hibáján kívül nem kap munkát, a hatósági munkaközvetítő hivatal, vagy a helyi hatóság bizonyítványával, a katonai szolgálatot pedig a katonai hatóság, vagy a helyi hatóság bizonyítványával kell igazolni. A munkaadó mielőtt ezeket a bejelentéseket megteszi, kérje a munkástól a megfelelő igazolásokat és ha nem kapja meg, akkor ennek feltüntetésével továbbítsa a bejelentést a szakmai családpénztárhoz. Az ilyen bejelentéseket mindig az azután következő hónapnak az ötödik napjáig kell a munkaadónak továbbítani, amely hónapra a bejelentés vonatkozik. A munkás név- és címváltozására vonatkozó bejelentést azonnal továbbítani kell.

f) Ha a munkaadó az előző év folyamán nem foglalkoztatott húsz vagy több alkalmazottat legalább 120 napon, akkor is köteles az a) alatt ismertetett bejelentést megtenni a szakmai családpénztár felhívására és ettől kezdve a c) alatt levő bejelentést is folytatólagosan végezni.

Megnehezült a győri vendéglősipar helyzete a szociális törvények bevezetése után

A „Fogadó” is megírta, hogy a miniszter a győri kamara területén szabályozta a vendéglátó iparban a minimális munkabért. Ezzel kapcsolatban három kategóriára osztották be Győrt, még pedig a 20-on felüli személyzetet foglalkoztató üzemek az első, a 20-ig a második és 10-ig, a harmadik kategóriába tartoznak. Győrt csak a Royal és a Fehér Hajú jöhet az első tekintetben számításba. A törvény Győrt, mint törvényhatósági joggal felruházott várost az első területi csoportba osztja és ez szerint alapítja meg az alkalmazottak munkabérét. Részletesen felöleli a rendelkezés az egyes csoportokhoz tartozó személyzet fizetési beosztását, kifejezésre juttatva azt, hogy aki most nagyobb javadalmazást élvezne a heti bérrendszer bevezetésével, annak nem lehet régi fizetését az adott esetre csökkenteni. Helyesnek és méltányosnak tekintjük a rendelet idevonatkozó részét majdnem minden tekintetben. — Azonban gondolni kell a nagy üzemű, de az utóbbi időben egyre kevesebb forgalmat lebonyolító vendéglősökre és kávéskorokra is, akiknek körülbelül 25 százalékos alpbér emelkedést jelent a rendelet bevezetése, ami azután maga után vonja a versenyképesség kizárását. Az igaz, hogy ugyanezek a szabályok érvényesek a korcsmai, kávémérő és kifőző iparra is, de itt csak 20–40 százalékos terhet jelent, míg a nagyüzemekben legalább 100–200 százalékos rezsziemelkedéssel kell

számolni. Érdekesen alakul ki például a pincérek fizetési rendezése. A múltban egy pincér — természetesen a régiéik szerint — az étellezéssel együtt havi 24 pengőt kapott és a törvényben előírt 10 százalékos részesedési arányát. Most a hetibér bevezetésével nyolc pengőben részesülnek a felszolgáló alkalmazottak.

A minimális munkabér rendezése előtt még a múlt év novemberében életbe lépett a maximális munkaidő szabályozása is. Eszerint a vendéglátó iparban 14 óra keretben 10 óra effektív munkával szabad csak az alkalmazottakat foglalkoztatni.

A törvény előírja azt is, hogy számukra 24 óra hetenkénti szabadidőt kell biztosítani, amit 10 órai pihenésnek kell megelőznie. Ezen 34 óra alatt az alkalmazott szállását is elhagyhatja. Ezt a rendelkezést sérelmesnek találják a vendéglősök, mert a szabadidő biztosítása nagy gondot okoz az egyes üzemeknek.

Ezt csak úgy tudják megoldani, ha ú. n. „fregoli” rendszert vezetnek be, ami annyit jelent, hogy helyettesítőkkel kell szaporítani a személyzetet. Az idegenforgalom és az üzem zavartalan lebonyolítása ily előre nem látott nehézségekbe ütközik, ami szinte megbénítja az üzem menetét.

Ezzel kapcsolatban — mint panaszzal — a vendéglősök — a tanoncokra vonatkozó rendelkezés is, mert a tanoncok 24 órás szabadnapját is előírja a törvény. Már most nagy problémá-

Benősüléssel párosult egzisztencia

Mestervizsgázott, vagy vizsga előtt álló, 30–32 éves, önálló üzletvezetésre alkalmas, abszolút józanéletű, minden információt kibíró, keresztyény, intelligens, jó-megjelenésű, megfelelő anyagiakkal rendelkező

vendéglős fiú vagy főpincérhez

férjhez adnám kölcsönös megtetszés esetén 25 éves, jómegjelenésű, keresztyény vallású, csinos, barna, ritka jó lelkitulajdonságokkal megáldott, anyátlan a szakmában elsősorú képességgel rendelkező unokahúgomat. **Hozomány-előleget adnám budapesti, frekvenciát helyen vezetett, tökéletesen beinstruált, jól jövedelmező, adósságmentes, évi 60–65 ezer pengőt forgalmazó, sőtés alapon vezetett vendéglőmet.** Kölcsönös diszkrecióval kezelt, teljes bizalommal és részletekkel körülírt érdeklődéseket „Szüret előtt lehetne az esküvő” jellegére a FOGADÓ kiadóhivatala továbbít.

val találkozunk, amikor tekintetbe kell venni a heti 23 órát, amit a tanonc kötelező levente, vagy iskolai foglalkoztatására fordítanak, mert az nem számítható be a munkaidőbe.* Általános a vélemény a vendéglátó körökben, hogy munkahiány fenyegeti ezt az ipart. Az utánpótlás egyre kevesebb lesz, mert a munkaadók nagy többsége nem képes tanoncot alkalmazni, tekintettel, hogy a szakma érdemi elsajátítására a fiataloknak alig marad ideje. A hiányosságokat szomorúan tapasztalják már ma is, de később még jobban kiéleződik a helyzet. Ha számításba vesszük, hogy a tanoncnak 10 hónapon át kötelező levente és iskolai foglalkoztatása van és a hátralévő két hónapban 14 napos fizetési szabadságra kell küldeni, valóban kevés ideje marad a szakma hű és szolgálatkész elsajátítására. Pedig a lovagias és vendéglátó magyar mindig híres volt udvarias kiszolgálóiról, előzőekénységéről, aminek számos esetben tanujeljei lehettünk. S mintha ez is veszélyeztetve lenne?

A törvényes rendelkezés a női személyzetre is kitér. Ezzel kapcsolatban sem tartjuk — mondják — előnyösnek az idevágó szakaszt, mert bár elvileg helyesnek minősíthető a munkaidő szabályozás, de arra nem tud támogatást nyújtani, hogyan ellenőrizzék a munkaadók a alkalmazottak magánéletét.

Ugyanis a rendelet akkét szabályozta a női alkalmazottak munkarendjek, hogy azoknak több szabadság ideje van, de erkölcsi szempontból ez semmit sem segített a helyzeten, mivel arra nem írt elő kötelező formát, hogy a szabadságot az esti órákat szállásán töltse.

* Lapunk jún. 1-i számában közöltünk egy miniszteri rendeletet a tanoncok leventegyakorlattal töltött időről. Továbbá utalunk a mostani lapunk „A tanonc munkaideje” című közleményre.

Ha rövid visszapillantást vetünk ezekre a rendeletekre, azt látjuk, hogy rövid egy év alatt születtek és léptek életbe.

Ezekhez a rendelkezésekhez szorosan hozzátartozik a múlt év decemberében bevezetett *családi pótbér-megállapítás* is. Abban a tekintetben mi is antiszociálisnak minősítjük ezt az egyébként nagyon üdvös rendelkezést, hogy csak a 20 személynél több alkalmazottat foglalkoztató üzemekre kötelező. Már most előfordulhat az az eset, hogy egy pénzér, aki eddig nagy üzemben dolgozva élvezte a családi pótlékot, más üzemben helyezkedik el, azonnal elesik tőle. Ez akkor szolgálná szociálisan a mai életet, ha olyan formában tenné kötelezővé a rendelkezés, hogy az is fizessen alkalmazottjának családi bért, akinél egy vagy két ember dolgozik. Hisz annak a családjának is szüksége van pénzbeli támogatásra.

A vendéglátó ipar, amely a mostoha körülmények folytán amúgy is nehéz helyzetben él, még súlyosabb jövő elé néz, ha a valójában segíteni szándékozó rendeletek gyakorlati hátrányait évről-évre alaposabban érzi nemcsak anyagi, hanem erkölcsi szempontból is. Értesülésünk szerint a győri kartársak a Kassán tartandó országos kongresszuson országosan hangot kívánnak adni ennek az ügynek és eljuttatják sérelmüket a legfelsőbb fórumokhoz is, hogy ott orvoslásra találjon. (GL)

Az italmérési illeték.

Az Országos Szövetségnek az az álláspontja, hogy az italmérési engedély illetéknek megállapítása és jelenlegi kimunkálási módja idejerműlt és igazságtalan. Ha már ezt az adómet, amely anakidején az u. n. regálé váltság alkalmával annak pénzügyi alapját képezte, a regálé kötvények teljesen beváltották és mégis fenntartani kívánták, mert a községi háztartásoknak engedték át az engedélyilleték hozadékát, úgy mégis helyénvaló lett volna annak mérséklése és igazságosabbá tétele.

Az idén nagy meglepetés érte különösen a fővárosi kartársakat. Az italmérési engedély illetéket jelentősen emelték. S azok közül, kik felszólamlással éltek, sokan azt tapasztalták, hogy a felszólamlási bizottság fellebbezésüknek alig adott helyt és nem volt ritka, hogy még ráduplázták. Ugyanis a felszólamlások tárgyalásakor került napvilágra, hogy a kivetésnél a pénzügyi hatóság eltért azon gyakorlattól, hogy kb. hektoliterenként — a nagyobb és nívós üzletektől eltekintve, amelyekre mindig magasabb illetéket róttak ki — nem 1, hanem kb. 2 pengő illetéket vettek alapul. Szerintünk már ez is hiba, hogy erről előre nem értesítették az italmérőket, mert kalkulációját erre senki sem gondolt.

Az Országos Szövetségnek, sőt még

a régi Szövetségnek is, amely a fúziót kimondó előkészítő határozatot hozta, *Keszezy* Vince elnökle alatt, *Szöllösy* Ferenc előadása után kimondotta, hogy szükségének tartja az italmérési engedély illetéknek oly reformját, hogy ez az adó nem a külön állapítással meg előző két félelvi italforgalom után, hanem az illeték kombináltassék a borfogyasztási adóval, úgyhogy a borfogyasztási adóval mindjárt pl. egy fillér illeték is levandó legyen. A mostani kivetés ismét időserűvé teszi, hogy a szakmabeliek ezzel a kérdéssel foglalkozzanak és egyesült erővel sürressék ennek az igazságos reformnak megvalósítását. A kassai országos kongresszuson erre hamarosan alkalom lesz. Az italmérési illeték felszólamlási bizottsági „tárgyaláson” (?) részvett egyik tekintélyes budapesti vendéglős hosszabb levelet intézett hozzánk. A levelet, bár nagyon érdekes, de túl őszinte, így nem közölhetjük. Többek közt azt kérdezi a levélben, kik azok, akik a szakmai érdekképviselésekből a fellebbezési tárgyaláson résztvettek? Ő az ő turnusában résztvett 23 megidézettéket megkérdezte egyik sem tudott neki választ adni, kik és miért vettek a szakmabeliek részt a fellebbezési tárgyaláson. Még hangjukat se lehetett hallani. Azt kérdezi továbbá: Akkor minek vettek részt a tárgyaláson? A némaságukat annak tulajdonítja, hogy bizonyára előre már közölték velük, ne erőlködjenek, a kirott illeték elleni hadakozás hiábavaló, így szót fogadtak. De akkor minek maradtak ott? Minek vettek részt a bizottsági tárgyaláson? Gerinces ember ebben az esetben elhagyta volna a bizottságot, ha mint szakértőnek nincs szava! A felszólamlási bizottságban szakértőként működni nem kiüntetés, hanem kötelességgel járó munka. Aki evvel nincs tisztában, ne vállaljon olyan megbízást, amihez nem ért.

Vendégipari ügyek Jugoszláviából

(Folytatás.)

5. *Zeneszerzői jogdíj, sörkartell, piszkos konkurrenca és a magas közterhek* ügyét tárgyalta a Nisben tartott *Cvetkovic* Dragisa miniszterelnök védnökségével az országos vendéglős kongresszus, amelyen igen sok vojvodina delegátus is részt vett.

Szokolovic Veszelin, a vendéglős-szövetség főtitkára ismertette az egyesület múlt évi jelentését. A vendéglősök minden erejüket összpontosították az iptartörvény megfelelő módosítására. A vendéglősök szövetsége beadvánnyal fordult a kormányhoz, hogy vámentességet biztosítson a külföldről behozott s a vendéglőkben szükséges gépek részére. A vendéglősök szükségesnek tartják a legkisebb és legmagasabb éttermi árak megállapítását, mert csak így tudnak az oly gyakran

A Kristály-vizef

forgalomhoz a Szent Lukács Gyógyfürdő Kristálykút vállalata
Telefon: 156-080.

jelentkező illojális konkurenciával eredményesen megküzdeni. *A szövetség vendéglői zártkörű követelnek, mert általános a vélemény, hogy sokkal több vendéglő működik, mint amennyire szükség van.* Nem arról van szó, hogy monopolizálni kell a vendéglői ipart, hanem a meglévő vendéglősök védelméről kell gondoskodni, különben ezek is elvéreznének a versenyben. A szerzői jogvédelem magas illétékre is kiter a jelentés, *A zeneszerzői jogvédelem alapján több mint 40% a jogvédelmi irodának jut és nagyon kevés marad a szerzőknek.* A vendéglősipar túlmagasnak tartja a 2%-os egészségügyi illetéket, amit tudvalevőleg a turistahelyeken kell fizetni a vendégek után.

A jelentés után széleskörű vita indult meg, amelyben főleg az illojális konkurrenca, az egészségügyi illetékek és a túlmagas közterhek ügye került szóba. *Markovic* Alekszandar ujvidéki delegátus a sörkartell ellen beszélt s azt kívánta, hogy a vendéglősök ott szeressék be a sört, ahol akarják s ne kényszerítsék őket arra, hogy csak a kartelltól vásároljanak.

6. *A vendéglői szakképzés ki-játszása.* A kereskedelmi minisztérium a következő rendeletet küldte meg a báni hivataloknak és kereskedelmi kamaráknak:

A minisztérium figyelmét felhívták arra, hogy a vendéglősök és kereskedők szakképzésére vonatkozó törvényes rendelkezéseket oly módon játsszák ki, hogy a munkaadók valótlan-ságokat tartalmazó bizonyítványokat adnak ki arról, hogy az üzletükben az igazolvány tulajdonosa az előírt időn át volt alkalmazva. Miután az illetékes hatóságok az ilyen bizonyítványokat nem vizsgálják felül kellő szigorral, olyan személyek is megszerzik a jogot önálló üzlet nyitására, akik a valóságban nem tettek eleget a szakképzésre vonatkozó törvényes rendelkezéseknek. Hogy a hatóságok és intézmények szabályszerűen járjanak el a minisztérium a következőket rendel el:

a) Az iptartörvény 19., illetve 6. §-a szerint a kereskedés vagy vendéglői nyitáshoz előírt szakképzésget *in* szabonyitvánnyal és munkakönyvvel, illetve iskolai bizonyítvánnyal kell igazolni. Ha valaki iparendélyt kér, az okmányokat csatolni kell. A hatóságok és intézetek tartoznak az okmányokat gondosan megvizsgálni és az

Az
OROSHÁZAI
VASUTI VENDEGLŐ (resti)
hosszabb szerződéssel
E L A D Ó.
Bővebbet személyesen a helyszínen.

adatok helyességét megállapítani s csak azután, hogy megállapították azok helyességét, kezdik meg a kérvény elintézésének munkáját.

b) Ha a kérvényező nem csatolja az okmányokat kérvényéhez és a szak-képzettség igazolása végett más iratokat mutat be (pl. tanuk által igazolt nyilatkozatot vagy az ipartörvény 249. §-ában előírt bizonyítványt), ezeket csak kivételes esetekben szabad elfogadni. Az elsőfokú iparhatóság, melyhez olyan kérvény érkezik, amelyhez nem csatolták a törvényben előírt mellékleteket, nem intézheti el a kérvényt, hanem tartozik a báni hivatalhoz beküldeni az előírt okmányok bemutatása alól való felmentés megadása végett.

c) A kereskedelmi kamarák is csak az I. pontban megjelölt feltételek fennforgása esetén adhatják ki a kérvé-

nyezőnek az alkalmassági bizonyítványt. Ha a fél nem tudja az előírt okmányokat bemutatni és más okmányokkal akarja szakképzettségét igazolni, a kamara vagy megtagadja az igazolvány kiállítását, vagy utasítja a felet, hogy előbb szerezze meg a felmentést a báni hivattól az okmány bemutatásának kötelezettsége alól.

d) Ha a hatóságok a bemutatott iratok vizsgálata alkalmával gyanusnak találják az okmány állításait, elrendelik a szükséges vizsgálatot. Ha a vizsgálat büncselekményt állapít meg, az ügyet át kell tenni az államügyészséghez a büntető eljárás lefolytatása céljából. Ha az ipartörvény rendelkezéseibe ütköző kihágást állapítanak meg, a hatóság folytatja le az eljárást az ipartörvény rendelkezései alapján és a bűnöst az előírt legszigorúbb büntetéssel sújtja.

A MAGYAR SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÜK ÉS KORCSMÁROSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEI

Az Országos Szövetség és a Budapesti Korcsmárosok Szakosztályának helyisége: Budapest, VI. Csengery uca 51. szám. I. 7. Telefon: 118-898.

Jogi tanácsal tagoknak ingyen szolgál: **dr. Stéger Béla** ügyész, Budapest, IX. Ferenc körút 37. szám. Telefon: 137-988.

Hivatalos órák: hétköznap délelőtt 9-4-ig. A hivatalos órák alatt a tagok minden szakipari ügyben díjmentesen kapnak felvilágosítást a Szövetség irodájában. Vidéki megkereséseknél válaszbélyeg feltétlen küldendő.

A munkaidőre és munkabérrre vonatkozó rendeletek betartása.

A m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter 30.931/1a.—1939. sz. alatt a következő leiratott intézte az érdekeltségekhez: Több oldalról érkeztek hozzám panaszok amiatt, hogy a különböző vendégiparokban az érdekelte iparúzők egy része a munkaviszonyra vonatkozó rendelkezéseket nem tartja be. A munkaviszonyra vonatkozó rendelkezések be nem tartása egyfelől sérelmes az alkalmazottakra, akik ezáltal jogos szociális igényeik tekintetében rövidítettek meg, másfelől sérelmes a tisztességes iparúzőkre is, a munkaviszonyra vonatkozó rendelkezéseket be nem tartó iparúzők

tisztességtelen versenye folytán.

Felhívom ennél fogva, hogy a rendelkezésre álló eszközökkel, különösen szaklapja útján tagjait a munkaviszonyra vonatkozó rendelkezések betartására nyomatékosan és ismételtlen figyelmeztesse, egyben a rendelkezések betartásának elősegítése céljából tagjait a szükséges útbaigazításokkal lássa el.

A munkaviszonyra vonatkozó rendelkezések áthágóival szemben kiméletlen szigorral fogok eljárni.

Ki tartozik a zenészeket bejelenteni?

Az Értelmiségi Munkanélküliek Ügyeinek Kormánybiztosától 109.467—1939. szám alatt a következő leirat érkezett: Értesítem Címet, hogy a hivatásos zenészek értelmiségi munkakörben foglalkoztatottaknak tekintendők.

Ezen megállapításomból kifolyólag az alkalmazásban lévő hivatalos zenészek a 4350—938. M. E. sz. rendelet 10. és 12. §-ban foglalt rendelkezéseknek megfelelően bejelentési kötelezettség alá esnek.

Tekintettel arra, hogy a hivatásos zenészekből alakult zenekarok önálló vállalkozásoknak tekintendők, bejelentésükről nem az őket foglalkoztató üzemek, kávéházak, éttermek, vendéglők, mulatók, tánciskolák stb., hanem a zenekarok vezetői tartoznak gondoskodni.

Tájékoztatásul végül közlöm, hogy az 1938. évi március hó 1. napja előtt létesült zenekarok értelmiségi munkakörben foglalkoztatott alkalmazottainak arányszámára nézve az 1938-IV. tc. 8. §-ban, az 1938. évi március hó 1. napja után keletkezett zenekarokra vonatkozóan pedig a hivatkozott törvények 8. §-ának 1. bekezdésében foglaltak az irányadók.

KÜLÖNFÉLE KÖZLEMÉNYEK

Az úgynevezett zsidótörvény

végrehajtási rendelete e hó közepe felé jelenik meg. A végrehajtási utasításban történik intézkedés, hogy milyen formában történik a nemkeresztény kezekben lévő italmérési jogosítványok felmondása. Közben az italmérési engedélyek revíziója már megkezdődött és az engedélytulajdonosok kaptak behívják a pénzügyi hatóságok a szükséges adat szolgáltatásra. A kérdőívből azt tűnik ki, hogy a hatóság az engedélyes felekezeti állapotát, esetleges vallás változtatását kívánja megállapítani, továbbá, hogy az ősei is hazánkban laktak-e már, vagy bevándoroltak.

A felvidéki iparjogosítványok kiadásáról értesíteni kell az ipartársulatokat

Az iparügyi miniszter 20.301/1939. II. szám alatt értesítette a felvidéki másodfokú iparhatóságokat, hogy a viszásszal felvidéki területeken ipart (kereskedést) üzők jogosítványairól szóló 1100/1939. M. E. számú rendelet alapján kiállított iparjogosítványok kiadásáról a kiadással egyidejűleg — tekintet nélkül arra, hogy képesítéshez kötött, vagy más iparról van szó — az illetékes felvidéki ipartársulatot is értesíteni kell.

Vendéglői berendezések

Új és használt

Kerti bútorok, kuglifelserelés, evőeszközök, üvegáru legelőszobban

FRIED

KIRÁLY UCCA 44. SZÁM
K Ö L C S Ö N Z E S !

Fellner Béla

első belvárosi szállodal, vendéglői és kávéházi személyzeteket közvevítő iroda

Budapest, IV., Molnár ucca 3.
Telefon: 1-814-01.

Kartársak figyelmébe.

Allandóan kapunk leveleket — különösen a Felvidékről és Kárpátaljáról —, hogy naponta jelennek meg náluk obskurus alakok, meglehetősen szemtelen fellépéssel s nem engedélyezett lapokra akarnak előfizetőket gyűjteni és mindenféle nyomtatványokat drága pénzért nyakukra sózni. Figyelmeztetjük a kartársakat, hogy az ilyen alakokat utasítsák el, esetleg adják át a rendőrségnek. Az üzletben kifüggesztendő nyomtatványok lapunk minden számában fel vannak sorolva, kiadóhivatalunkból a legutányosabb áron beszerezhetők. De arra is figyelmeztetjük, hogy az új sajtótörvény értelmében csak az a lap jelenhetik meg, amelynek erre engedélye van, s amelynek szerkesztője a sajtókamara tagja.

Az iparosság összefogásáról

lapunk június elseji számában megjelent híradásunkra Pestszenterzsébetről a következő értesítést kaptuk: Tudomásukra hozzuk, — az Orsz. Szövetség és többi tagjainak buzdítására —, hogy mult hó 11-én tartott városi képviselőtestületi tagválasztásán, emberfeletti munkálkodásunkkal, sikerült a képviselőtestületbe 11 iparost, köztük három vendéglőt, névszerint Galambos Ernő, Angyal Gábor és Nagy Károly behozni, illetve a virilis jogon bentlévő iparosokkal együtt kb. 30-an vagyunk. Hogy milyen nagy hordereje van ennek a sikernek, azt talán nem kell külön esetelni. Mert első és legfontosabb dolgunk most már az, hogy a virilis iparosokkal megalakítsuk az iparos blokkot s egy erős iparos érdekeltséget teremtsünk a városban, amely — reméljük — megfogja tudni védeni érdekeinket. Tehát előre Kartársak! Mert összetartásban rejlik az erő!

Halálozás.

Kollár István kispesti vendéglős 57 éves korában hosszabb betegség után mult hó 18-án elhunyt. Édesanyja öcz. Kollár Istvánné fia elhunyt alkalmával szóbeli és írásbeli részvét nyilatkozatokért ezúton mond halás köszönetet.

A Magyar Szaklapok Országos Egyesülete

most tartotta XVI. évi közgyűlését, melyen dr. Gaál Endre v. államtitkár elnöki megnyitói beszédében változta az elmúlt év eseményeit és ismertetései azt a munkát, melyet az Egyesület kifejtett. A pénztári és egyéb jelentések után dr. Pettkó-Szandtner Aladár ny. államtitkár, alelnök előterjesztette a jelölőbizottság indítványát, ennek alapján megválasztották: elnök: dr. Gaál Endre; ügyvezető elnök: dr. Volenszky Béla; alelnökök: Pettkó-Szandtner Aladár, De Sgardelli Caesar; számvizsgálók: vitéz dr. Kelemen Ferenc, Mészáros István, dr. Némethy Imre; pénztáros: Farkas Elek; ellenőr: dr. Kosch Béla; ügyész: dr. Géber

Mihály; gazda: Pösch Gyula, Intézőbizottsági tagok: dr. Baross Endre, dr. Boda Gyula, Esztergályos Jenő, Feyér Gyula, dr. Gesztelyi Nagy László, dr. Jeszenszky Árpád, Kittenberger Kálmán, dr. Kovács Józsefné, Lakatos Mihály, dr. Lázár Andor, P. Majsai Mór, dr. Pogány József, dr. Radó Géza, dr. Radványi Lászlóné, Rothmeyer Imre, dr. Torday Ferenc, Weiler István, Zoltán Gyula, Zselvay Elemér, P. Zsiros Ferenc. Intézőbizottsági póttagok: Fekete Guidó, Kemény Lajos, Rédy Gyula, dr. Révay József, dr. Sulyok Endre, Szabó Pál. A megválasztottak nevében dr. Volenszky Béla mondott köszönetet, egyben vázolván a legközelebbi sürgős teendőket. Programjában kitért a szaksajtó valamennyi fontos és égető problémájára, s megjelölte egyben a megoldások módját is. A közgyűlés egyhangú lelkesedéssel vette tudomásul az új ügyvezető elnök nagyvonalú terveit.

Elsősorú közbarát.

Az angol szállodások és vendéglősök egyesülete új foglalkozást teremtett, elhatározta, hogy minden nyaralóhelyen megbíznák valakit az „első számú közba-át” teendőinek ellátásával. Ennek az úrnak az lesz a kötelessége, hogy „bemutassa egymásnak a nyaralóhely vendégeit és lehetlenné tegye, hogy valakinek a nyaralását megromtassa az egyedüllét”. Ezt nálunk az üzletvezető vagy főpincér eddig is megtette.

Felhívás.

A Felvidéki Idegenforgalmi Szövetség (Kassa, Tordásy uca 2.) felkéri a visszaesetolt területen működő valamennyi szálloda, turista-szálló, üdülő- és nyaraló-telep, fürdő és hasonló üzemek tulajdonosait vagy vezetőit, hogy az üzem pontos címét levelezőlapon sürgősen jelentsék be a szövetségnek. A cím bejelentése semminemű kötelezettséget nem von maga után.

A borgazdaságban használatos elnevezések magyarázata.

Direktermő az a szőlőfajta, amelyik oltás nélkül, saját tőkéjén is élvezhető bort szolgáltat. Ezek vagy amerikai szőlőfajták, vagy ezeknek az európai, nemes szőlővel való keresztezések, főlegnyük az, hogy a peronoszpórával, lisztharmattal szemben majdnem teljes ellenállóképességük, tehát nem kell őket permetezni, porozni, viszont az amerikaiakéval folytan a filloxérának is eléggé ellenálló s így nem kell amerikai alanyon európai oltványt készíteni, sem közvetlenül szénkénegezni. A direktermők borának mindig van különleges melléke, ami földieperre, málnára, mezei poloska ízkombinációra emlékeztet, ez a rókaszag és íz (angolul „fox”), az amerikai szőlőfajtától származó örökség. (Labrusca).

Amerikai alanyfajtáknak nevezzük azokat (Riparia, Berlandieri, Rupes-

tris stb.), amelyek a filloxérának ellenállanak, tehát az európai szőlőfajtaival beoltva, az ilyen talajban is nevelhetünk európai szőlőt, amelyekben különben nem lehetne a filloxéra miatt, mert ez az európai szőlőt néhány év alatt elpusztítaná, ha csak nem szénkénegezük a talajt. Az amerikai alanyfajták szőlője és bora nem élvezhető, kivéve a néhány direktermőt.

Rézgálic kémiai neve rézszulfát (Cuprum sulfuricum), vagyis kén-savas réz. Vegyi képlete: $CuSO_4 + 5H_2O$, ha kristályvizet tartalmaz, szép azurkék kristályokat alkot s a bordólé, burgundilé permetezésénél alapanyag. A kristály vízmentes, azaz kalcinált rézgálic egyszerűen $CuSO_4$, ezt a rézmész- és rézkénporban használják porozószerűen.

Essencia bor. Tokajhegyalján a nemesrothadású, töppedt aszuszemeket különszedik, s ebből készült majd mustal feltöltve a tokaji aszubar. Az összegyűjtött aszuszemek a kádba öntve, saját súlyuk nyomása alatt maguktól kevés levet eresztenek s a kád alján lévő nyíláson nagyon sűrű, szűrőszűrű must csurog ki, aminek 40–60% a cukortartalma. Az ilyen nagyon cukros must csak tökéletlenül erjed ki (5–7% alkohol) és cukor marad vissza 25–40%. Rendkívül édes, zamatos, különleges tokaji borféleség, de nagyon drága és csak nagyon kevés van belőle.

Misztella, spanyol eredetű szó, jelenti az olyan mustot, amit friss korában egyszerűen borpárlattal, vagy szesszel kevertek olyan mértékben, hogy ne erjedhessen (15–20 térfogat-százalék alkohol). Sok görög és spanyol bor készül ily módon pl. a Malaga is. A fojtott must név alatt nálunk a nagyon erősen megkéneezett mustot értjük, mert így az erjedése fojtva lévén, édes marad. Ehhez borpárlatot adva, nyerjük a misztellát.

Vendéglőkben, korcsmákban és kávéházakban szükséges plakátok

Az új börtörvény kivonatának kifüggesztése nem kötelező!

	drbja fill.
Ötnyelvű százalékpakát nagy..	—30
Ötnyelvű százalékpakát kicsi..	—12
A korcsmai hitel eltörlesztéséről szóló plakát	—60
Dohányozni tilos! Tánchelyiségbe kötelező	—40
A sütemények fogdosása	—30
Fiatalkorúak szesztilalmáról (1927. évi XXXIII. tc.) szóló plakát	—40
Személyzeti okmánytasak	—12
Éneklés, lármázás tilos	—25
Padlóra köpni tilos	—25
Káromkodni tilos	—30
Kutyákat behozni tilos	—30
Vidékre db-ként 10 fill. portóval több.	
Megrendelhető kiadóhivatalunkban . Budapest, VI. Csengery uca 51. I. e. 7.	

Üröm, ürmösbor. A vermouthe, Wermuth magyar neve az ürmös, mely magas szeszfokú, édes alapborból készül *ürömfü* (*Artensia absinthii*) Wermuthkraut és egyéb fűszeres drókok hozzáadása révén. Van fehér és vöröses, az alapbor szerint.

Csemegebor. A magyar bortörvény szerint borból, süritett mustból és borpárlatból készül (esetleg szárított szőlő vagy fagyaszttással koncentrált bor is), szeszfoka legalább 16 térfogat-százalék és cukortartalma 6–12% között ingadozik. A Dessertwein, vin de dessert kifejezés korántsem fedí a csemegebor fogalmát, mert nálunk a természetesen termett, nemes, finom, híres édes borokat nem nevezhetjük csemegebornak, ez utóbbi degradálók kifejezés és csak a fenti módon mesterségesen készített édes borra vonatkozik. Szintén fehér és vörös.

Sillerbor. A nem kellően sötétszínű vörösborokat szokták sillernek nevezni, illetve a vörös szőlőből készített, de nem törkölyön erjesztett, hanem közvetlenül kisajtott világospiros (rosé) borokat.

Törkölybor. Ha a kisajtott friss törkölyre negyedrészt vizet öntenek és kibéld volt, ahol a kamarai alelnök femű, silány bort nyerhetünk még. Csak 5 hl mennyiségig készíthető, forgalomba nem hozható, más borral nem keverhető, csak házihasználatra készülő munkásoknak, eselédeknek.

Tisztviselő- és munkásétkedők.

Az egyes vállalatok által fenntartott tisztviselő- és munkásétkedők iparjogi minősítéséről a kereskedelem- és közlekedési miniszter 14.968—1939. I. a. szám alatt a következők magyarázatot közölték:

Azt a kérdést, hogy egyes vállalatok által fenntartott tisztviselő- és munkásétkedők vendéglőipari, esetleg kifőzőipari (129.901—1938. K. K. M. sz. rend.) üzemek minősülnek-e, csak esetről-esetre, az ételek kiszolgáltatása összes körülményeinek mérlegelésével lehet elbírálni. Általános irányelv-ként csak a következőket lehet megállapítani:

1. Ha valamely vállalat saját kezelésében kizárólag saját alkalmazottai részére, haszon elérését teljesen kizárva, azzal a szándékkal létesít és tart fenn étkezdét, hogy a költségek egy részének vállalásával és viselésével kedvezményes áron lássa el alkalmazottait étellel és ily módon alkalmazottainak anyagi előnyt, támogatást nyújtson, ezt a tevékenységet nem lehet a vendéglőipar, illetőleg a kifőzőipar gyakorlásának minősíteni.

2. Ha ellenben valamely vállalat, bár saját kebelében és kizárólag saját alkalmazottai részére, de haszon elérésének kizárása nélkül, vagy egyesenesen haszon elérése céljából létesít és tart fenn étkezdét, ezt a tevékenységet a vendéglőipar, illetőleg kifőzőipar gyakorlásának kell minősíteni.

3. Ha végül valamely vállalat alkalmazottainak étkeztetéséről nem saját

kebelében, hanem olyan egyén beiktatásával gondoskodik, aki az üzemet nem a vállalat, hanem saját számlájára vezeti, az így beiktatott egyén tevékenységét minden esetben a vendéglőipar, illetőleg a kifőzőipar gyakorlásának kell minősíteni, tehát azokban az esetekben is, amelyekben a vállalat az étkezde fenntartásához természetbeni, vagy pénzületi szolgáltatásokkal bármilyen módon hozzájárul.

Fehér Alajos ünneplése.

A „Csepregi Járás Vendéglősök és Kereskedelmi Szakosztálya” múlt hó 21-én Répeveisen tartotta rendes közgyűlését. A közgyűlés megnyitása után Major Margit és Bíró Margit meglepték az elnököt Fehér Alajost egy-egy virágcsokorral, egyet névnapja, egyet pedig kitüntetése alkalmával. A soproni kereskedelmi és iparkamara alelnöke Horváth István aztán magasszárnyalású és lelkesítő szavakkal méltatta Fehér kártárs 43 éves szakmai működését, amely magas körökben is elismeréssel találkozott és átnyújtotta a kereskedelem- és közlekedési miniszter díszoklevelét. Az ünnepelt megható szavakkal köszönte meg kitüntetését. Tschida István, az Országos Szövetség alelnöke, a Szövetség és a soproni ipartársulat nevében üdvözölte a kitüntetett és vázolta annak példaadó tevékenységét. Weidinger János, Perkovác Félix és Horváth Ferenc a soproni kártársak és iparosok nevében üdvözölték Fehért. A kerületi országgyűlési képviselője táviratilag mentette ki elmaradását és üdvözölte az ünnepelt elnököt. A tárgyszorozat letárgyalása után ismét megválasztották a régi tisztikart. Hosszasan tárgyalták a záróra kérdését és a túl magas zenei jogdíjak ügyét, emiatt küldöttésként az új alispánnál is eljárni. Továbbá a leghatározottabban kívánják a kocsmárosiparnak képesítéshez való kötését. A kassai országos kongresszuson a szakosztály küldöttésként képviselteti magát. Utána közös ebéd volt, ahol a kamarai alelnök Fehér Alajost felköszöntötte, Wagner Sándor a soproni kártársakat és az iparosságot, valamint Zauf János szakosztályi jegyzőt, aki fáradhatatlan munkával nehéz körülmények közt mozditja elő a kártársak összefogását. Felköszöntőt mondottak a soproni kártársak is. Az Országos Szövetség elnökségét pedig az alkalommal táviratilag üdvözölték és munkásságára továbbra is áldást kértek.

A vendégiparok kongresszusa Kassán.

A kongresszus rendezésével megbízott Országos Szövetségnek elnöksége a kassai szakipartársulat bizottságával az idei kongresszus határidejét Augusztus hó 23, 24 és 25-ikében állapította meg. A bizottság számolva a sok oldalról megnyilvánult kívánság-

Kecskeméti Mintapince és Kereskedelmi kft.

KECSKEMÉT, SZÉCHENYI-U. 2.

gal, azért állapította meg a kongresszus ezekben a napokban, mert figyelemmel volt arra, hogy a kongresszus oly időben tartassék, mikor az iskolai beiratások stb. még nincsenek, az esetleges korai szünet még ne kezdődhesen, továbbá arra is figyelemmel volt, hogy a hó első napjaiban sok kártársnak nem áll módjában az üzletből távolmaradni.

A kongresszusi meghívók rövidesen szétküldésre kerülnek. A meghívó ismertetni fogja a napirendre tűzött tárgyakat. Legrészletesebb tájékoztatást fogja nyújtani a Kassára való utazásról, az ottani tartózkodás programjáról. Természetesen a rendezőség gondoskodik arról is, hogy kedvezményes vasuti jeggyel lehessen a Máv. vonalain utazni. A megfelelő elszállásolásokról is gondoskodik a rendezőség.

Most, hogy a kártársak már tudják a kongresszus időpontját, felkérjük mindazokat, akik a kongresszuson részt kívánnak venni, hogy előzőleg egy levelezőlapon értesítsék az Országos Szövetséget (a szakosztályok, ipartársulat stb. is), hogy alakulatukból hányan jelentkeznek a kongresszusi részvételre. Természetesen ezalkalommal a kártársak családtagjai és egyéb ismerősei is azonos feltételek mellett vehetnek részt a kassai kongresszuson, így ezek száma is bejelentendő.

Az előzetes bejelentéseket az elszállásolás miatt kéri a rendezőség, hogy munkáját könnyítsék s mindenkinek megfelelő elhelyezést tudjon biztosítani, miután ez a jelentkezés sorrendje szerint történik. Szükségesnek tartja a rendezőség ezen előzetes bejelentéseket azért is, hogy a jelentkezők számának megfelelően tudjon szállodai szobákat igényelni, mert a rendezőség kerülni kívánja a magánlakások igénybevétele, vagyis oda legfeljebb csak azokat helyezi el, akik vagy későn, vagy az utolsó pillanatban jelentkeznek. Ezeket az előzetes bejelentéseket július hó 8-áig kérjük beküldeni.

A kongresszussal kapcsolatban mindenféle felvilágosítással már most szolgál az Országos Szövetség irodája, Budapest, VI. Csengery u. 51. I. em. 7. Írásbeli válasz kérésénél válaszbélyeg mellékelendő.

A pályaudvari vendéglős kártársakat a Vasuti Vendéglősök Szakosztálya elnöksége ezúton értesíti, hogy a szakosztály legközelebbi értekezletét aug. 25-én, Kassán — az országos kongresszus alkalmával tartja. Az értekezletre az összes pályaudvari vendéglősök kellő időben meghívót kapnak.

Kártárs! Tagja már az Országos Szövetségnek? Ha még nem, azonnal kérjen belépési nyilatkozatot!

A Fogaadó-Magyar
Vendégios
állandó melléklete

A KORCSMÁROS

Akorcmaiparérde-
keit képviselő
szaklap

A borpiacon

— írja a *Borászati Lapok* — az elmúlt héten a lanyhaság tovább tartott. Az egyes vidékeken mutatkozó borhiány dacára, a kereslet teljesen leállott, sőt egyes kereskedők igyekeznek készleteiken túladni. Az ország borkereskedői körében az elmúlt héten a zsidótörvényvel kapcsolatban különböző riasztó hírek terjedtek el, amelyek teljesen alaptalanul, de mégis hozzájárultak a piaci helyzet bizonytalanságának növeléséhez.

Különös koresma.

1754-ben különös végrendeletet hagyott hátra egy londoni Bishopgate-beli koresmáros. Ugyanis azzal a kikötéssel hagyta utódaira a koresmát, hogy sem a házat, sem az üzlethelyiséget, de még a poharakat sem szabad soha megtisztogatniok. Máskülönből elvesztik az örökséghez való összes jogait. A szobákban levő tárgyakat seprűnek, kefének vagy törölröngynek nem szabad érintenie. Ezenkívül megtiltja a végrendelet azt is, hogy egy vendégnek egyszerre egyetlen uceinál (kb 30 gram), több ital szolgáltatassék ki, akár pálinkáról, akár sörről van szó. De még különösebb és érthetlenebb volt az örökösök és a közönség viselkedése. Az örökösök ugyanis szó szerint ragaszkodtak az örökhagyó kikötéseikhez. A közönség pedig, noha a koresmában a szemét és piszok csakhamar valóságos hegyekké tornyosult, nemesak hogy nem maradt el, hanem éppen ellenkezőleg: a kíváncsiság valósággal tömegszámra hajtotta oda az embereket, akik jókedvűen iddólgáltak apró poharaikból, noha azokat az örökhagyó halála óta nem öblítették ki. A néhai koresmáros meghagyásai csakhamar gazdag embert csináltak az örökösökből. A koresma körülbelül a XIX. század hetvenes éveinek végéig állott fenn és látványosságzámba ment. A piszok, ami ott másfél évszázad óta összegyűlt minden képzeletet felülmut, míg végre 1877-ben a házat, mely már-már összeomlással fenyegett, lerombolták.

A tanone munkaideje.

Az iparügyi miniszter az egyik budapesti ipartestület felterjesztésére értesítette, hogy a 45/1939., a 47/1939. és a 49/1939. Ip. M. számú rendeletek ren-

delkezései — amennyiben az egyes rendelkezésekből más nem következik — a tanoncokra is vonatkoznak.

Nem érintik azonban a rendeletek az 1922:XII. tc. 117. §-ának negyedik bekezdésében foglalt azt a rendelkezést, amely szerint az iskola látogatására szükséges időt a gyermek és fiatalok (tehát 18 éven aluli) tanonokok napi munkaidejébe be kell számítani. Nem érintik továbbá a rendeletek az 1884:XVII. tc. 64. §-ának első bekezdésében foglalt azt a rendelkezést, amely szerint oly tanonokok, akik életük 14. évét be nem töltötték, naponként 10 órai keretben legfeljebb 8 órai, akik pedig a 14. évét már elérték, 12 órai keretben legfeljebb 10 órai tényleges munkára kötelezhetők, az iskolában töltött időt is beleértve, ezt a határt tehát a tanone munkaideje abban az esetben sem haladhatja meg, ha azt egyébként az említett rendeletek lehetővé tennék. (11.127/1939. Ip. M.) — Olvasóink figyelmét ezúttal még külön felhívjuk a június 1-i lapunkban a tanonokok leventegyakorlatban töltött időről szóló m. kir. Ip. M. 11.217/1939. számú rendeletére.

ÜZLETI HIREK

Ujpest. Nagy László vendéglői üzletét a Deák F. u. 98. szám alatt egy esinósan berendezett, boxos nyári helyiséggel nagyobbította meg.

Gyopárosfürdő. Tahy Emil hódmezővásárhelyi szállodás átvette a községi nagyvendéglőt, amelyet megfelelően átalakítva a kirándulók szívesen látogatnak.

Békes. Fehérvári László békesesabai vendéglős megvette az itteni Magyar Király-szállodát.

Békesesaba. Az itteni „Csaba” szálloda bérletét elnyerte Kántor Lajos kiváló szakember.

Budapest. Özv. Fölesinszky Jánosné a XI. Fehérvári út 102. számú házban megnyitotta vendéglőjét.

Az egri Korona-szálló bérletét, amint azt nemrégén megírtuk, *Unterreiner* János felmondta. A felmondás most kerül a városi képviselőtestület elé.

A képviselőtestületben az a vélemény alakult ki, hogy *Unterreiner*nek nagy érdemei vannak az egri idegenforgalom megindításában és megszilárdításában és vezetése alatt a szálloda európai színvonalra a város jóhíret gazdagította. Mindezek alapján a képviselőtestület arra kérte a polgármestert, kísérelje meg *maradásra bírni Unterreiner Jánost* a Korona bérletében.

ABROSZT

színes és fehérét, úgyszintén minden
TEXTILÁRUT vegyünk

BLAU JENŐ

textilkikészítőnél, BUDAPEST, V.,
gróf Tisza István-u. 11. Tel.: 180-643.

**Mindenki a
vendéglátót
dicséri,**

**ha a
Promontoria
borait méri.**

PROMONTORIA

MAGYAR SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK,
KORCSMÁROSOK ÉS KÁVÉKOK BOPIN-
CÉSZETE ÉS ÁRUELLÁTÓ SZÜVEKZETE

BUDAFOK, SÖRHÁZ UCCA 8. SZ.
TELEFONSZÁM: 269-992.
PINCÉSZETÉBŐL.

Kartársaink megtisztelő látogatását szolgálatkészen várjuk.

BORKERESKEDELMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KLABER PINCE

PINCÉSZET:

BUDAFOK, PETŐFI ÚT 16. SZÁM.

TELEFON: 269-698.

VÁROSI IRODA:

BUDAPEST, V, ALKOTMÁNY UCCA 15. SZÁM.

TELEFON: 114-262.